

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

3 Φεβρουαρίου 2020

ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟ

Αρ. Φύλλου 21

ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘΜ. 4659

Επίδομα γέννησης και λοιπές διατάξεις.

**Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ**

Εκδίδομε τον ακόλουθο νόμο που ψήφισε η Βουλή:

**ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ
ΕΠΙΔΟΜΑ ΓΕΝΝΗΣΗΣ**

Άρθρο 1 Χορήγηση επιδόματος γέννησης

1. Από 1.1.2020 θεσπίζεται επίδομα γέννησης ύψους δύο χιλιάδων (2.000,00) ευρώ για κάθε παιδί που γεννιέται στην Ελλάδα, το οποίο χορηγείται υπό τις προϋποθέσεις που προβλέπονται στις διατάξεις του Πρώτου Μέρους του παρόντος νόμου.

2. Δικαιούχος του επιδόματος είναι η διαμένουσα νόμιμα και μόνιμα στην Ελλάδα μητέρα του παιδιού, εφόσον η ίδια ή ο πατέρας του παιδιού εμπίπτει σε μία από τις κατηγορίες της παραγράφου 1 του άρθρου 7. Σε περίπτωση θανάτου της μητέρας ή εκ μέρους της υπαίτιας εγκατάλειψης του παιδιού, το επίδομα καταβάλλεται στον διαμένοντα νόμιμα και μόνιμα στην Ελλάδα πατέρα του παιδιού, εφόσον αυτός ασκεί την επιμέλειά του. Σε κάθε περίπτωση το επίδομα καταβάλλεται στον διαμένοντα νόμιμα και μόνιμα στην Ελλάδα ασκούντα την επιμέλεια του παιδιού.

3. Σε περίπτωση που εκκρεμεί ενώπιον δικαστηρίου η ανάθεση της επιμέλειας του παιδιού, το επίδομα δεν χορηγείται πριν την έκδοση σχετικής δικαστικής απόφασης, ως τέτοια νοείται δε και η απόφαση, με την οποία ανατίθεται η επιμέλεια του παιδιού στο πλαίσιο ζητηθείσας προσωρινής δικαστικής προστασίας.

Άρθρο 2 Υποβολή αίτησης – Καταβολή δόσεων

1. Η αίτηση για τη χορήγηση του επιδόματος γέννησης υποβάλλεται ηλεκτρονικά: α) στο Υποσύστημα του Πληροφοριακού Συστήματος του Μητρώου Πολιτών για τη δήλωση γέννησης του παιδιού ή β) στην εφαρμογή Επιδόματος Γέννησης Τέκνου του Οργανισμού Προνοιακών Επιδομάτων και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, που υλο-

ποιεί η εταιρεία «Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση Κοινωνικής Ασφάλισης Α.Ε.» (Η.ΔΙ.Κ.Α. Α.Ε.).

2. Μετά την έγκριση της σχετικής αίτησης από την αρμόδια Υπηρεσία, το επίδομα καταβάλλεται στους δικαιούχους σε δύο (2) ισόποσες δόσεις των χιλίων (1.000,00) ευρώ έκαστη.

Άρθρο 3 Χορήγηση επιδόματος βάσει του ισοδύναμου οικογενειακού εισοδήματος

Το επίδομα γέννησης καταβάλλεται λαμβάνοντας υπόψη το ισοδύναμο οικογενειακό εισόδημα. Ως ισοδύναμο οικογενειακό εισόδημα ορίζεται το συνολικό, πραγματικό ή τεκμαρτό, εισόδημα από κάθε πηγή ημεδαπής και αλλοδαπής προέλευσης προ φόρων, μετά την αφαίρεση των εισφορών για κοινωνική ασφάλιση, εξαιρουμένων των επιδομάτων που δεν προσμετρώνται στο φορολογητέο εισόδημα, όλων των μελών της οικογένειας, διαιρούμενο με την κλίμακα ισοδυναμίας.

Άρθρο 4 Κλίμακα ισοδυναμίας

1. Η κλίμακα ισοδυναμίας, για τους σκοπούς του παρόντος άρθρου, προκύπτει από το σταθμισμένο άθροισμα των μελών της οικογένειας, σύμφωνα με την ακόλουθη στάθμιση:

- δικαιούχος γονέας: στάθμιση 1,
- σύζυγος δικαιούχου γονέα ή συνδεδεμένος με αυτόν δύναμει συμφώνου συμβίωσης: στάθμιση 1/2,
- κάθε εξαρτώμενο τέκνο: στάθμιση 1/4.

2. Ειδικά για τις μονογονεϊκές οικογένειες, το πρώτο εξαρτώμενο τέκνο έχει στάθμιση 1/2 και κάθε επόμενο εξαρτώμενο τέκνο 1/4. Ως εξαρτώμενα για την καταβολή του επιδόματος νοούνται τα τέκνα που είναι άγαμα και κατά την ημερομηνία γέννησης του παιδιού, για το οποίο ζητείται η χορήγηση του επιδόματος, δεν έχει παρέλθει η 31η Δεκεμβρίου του έτους, εντός του οποίου συμπληρώνεται το δέκατο όγδοο έτος της ηλικίας τους.

Άρθρο 5 Όριο ισοδύναμου οικογενειακού εισοδήματος

Δικαιούχοι του επιδόματος είναι όσοι το ισοδύναμο οικογενειακό τους εισόδημα δεν υπερβαίνει ετησίως το ποσό των σαράντα χιλιάδων (40.000,00) ευρώ.

Άρθρο 6 **Έλεγχος κριτηρίων -** **Δήλωση φορολογίας εισοδήματος**

1. Η πλήρωση του εισοδηματικού κριτηρίου και η μονιμότητα της διαμονής στην Ελλάδα, προκύπτουν από τη δήλωση φορολογίας εισοδήματος του δικαιούχου για το προηγούμενο της γέννησης φορολογικό έτος, καθώς και από τη σχετικώς εκδοθείσα πράξη διοικητικού προσδιορισμού φόρου και τα κατά τον χρόνο της υποβολής της αίτησης στοιχεία του φορολογικού μητρώου του δικαιούχου.

2. Σε περίπτωση έγγαμων ή όσων έχουν συνάψει σύμφωνο συμβίωσης, εφόσον υποβάλλεται ξεχωριστή δήλωση φορολογίας εισοδήματος, η πλήρωση του εισοδηματικού κριτηρίου προκύπτει από τις δηλώσεις φορολογίας εισοδήματος και τις αντίστοιχες πράξεις διοικητικού προσδιορισμού φόρου αμφοτέρων των συζύγων ή μερών του συμφώνου συμβίωσης.

3. Αν η αίτηση για τη χορήγηση του επιδόματος υποβληθεί σε ημερομηνία που προηγείται της προθεσμίας για την υποβολή της δήλωσης φορολογίας εισοδήματος του φορολογικού έτους που προηγείται του έτους της γέννησης και εφόσον η δήλωση αυτή δεν έχει ήδη υποβληθεί κατά την ημερομηνία υποβολής της αίτησης, για τη χορήγηση του επιδόματος ελέγχονται η δήλωση και η βάση της δήλωσης αυτής εκδοθείσα Πράξη Διοικητικού Προσδιορισμού Φόρου Εισοδήματος του φορολογικού έτους που προηγείται του προηγούμενου της γέννησης του παιδιού φορολογικού έτους.

Άρθρο 7 **Κατηγορίες δικαιούχων**

1. Το επίδομα γέννησης χορηγείται για παιδιά που γεννιούνται στην Ελλάδα, εφόσον η μητέρα τους ή, εφόσον συντρέχει η περίπτωση του δευτέρου εδαφίου της παραγράφου 2 του άρθρου 1, ο πατέρας τους ή το άλλο πρόσωπο, που ασκεί την επιμέλεια τους, διαμένει νόμιμα και μόνιμα στην Ελληνική Επικράτεια και έχει την ιδιότητα:

- α) Έλληνα πολίτη,
- β) ομογενούς αλλοδαπού που διαθέτει Ειδικό Δελτίο Ταυτότητας Ομογενούς,
- γ) πολίτη κράτους – μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης,
- δ) πολίτη κράτους που ανήκει στον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο, ή πολίτη της Ελβετικής Συνομοσπονδίας,
- ε) πολίτη τρίτης χώρας, ο οποίος διαμένει μόνιμα στην Ελλάδα τα τελευταία δώδεκα (12) έτη πριν από το έτος γέννησης του παιδιού. Κατ'εξαίρεση, για παιδιά που γεννιούνται στην Ελλάδα κατά τα έτη 2020, 2021, 2022 και 2023 το επίδομα χορηγείται εφόσον η μητέρα τους, ως πολίτης τρίτης χώρας της παρούσας περίπτωσης, διαμένει μόνιμα στην Ελληνική Επικράτεια από το έτος 2012 και εντεύθεν.

2. Το επί δωδεκαετία μόνιμο της διαμονής στη χώρα των πολιτών τρίτων χωρών της περίπτωσης ε' της προηγούμενης παραγράφου αποδεικνύεται από την υποβολή δήλωσης φορολογίας εισοδήματος των δικαιούχων ή των συζύγων τους καθ'έκαστο φορολογικό έτος ή, εφόσον οι ίδιοι δεν ήταν υπόχρεοι φορολογικής δήλωσης, από τη φορολογική δήλωση, στην οποία εμφανίζονται ως εξαρτώμενα μέλη. Ως υποβολή δήλωσης φορολο-

γίας εισοδήματος νοείται αυτή που έλαβε χώρα κατά τη διάρκεια του έτους, εντός του οποίου τασσόταν η προθεσμία για την υποβολή της και όχι η τυχόν, μετά τη λήξη του έτους, εντός του οποίου έχει ταχθεί η ανωτέρω προθεσμία, υποβολή δήλωσης φορολογίας εισοδήματος παρελθόντος φορολογικού έτους.

Άρθρο 8 **Συνδρομή των προϋποθέσεων** **στο πρόσωπο του πατέρα**

Δικαιούχος του επιδόματος είναι και η μητέρα, η οποία, καίτοι δεν ανήκει σε κάποια από τις κατηγορίες δικαιούχων της παραγράφου 1 του άρθρου 7, διαμένει νόμιμα και μόνιμα στη χώρα επειδή ο πατέρας του παιδιού εμπίπτει σε μία από τις κατηγορίες της ανωτέρω παραγράφου.

Άρθρο 9 **Χορήγηση από τον Οργανισμό Προνοιακών** **Επιδομάτων και Κοινωνικής Αλληλεγγύης** **(ΟΠΕΚΑ)**

Το επίδομα γέννησης χορηγείται από τον Οργανισμό Προνοιακών Επιδομάτων και Κοινωνικής Αλληλεγγύης (ΟΠΕΚΑ).

Άρθρο 10 **Απαλλαγή από φόρους -** **Ακατάσχετο επίδομα**

Το επίδομα γέννησης απαλλάσσεται από κάθε φόρο, τέλος, εισφορά ή κράτηση υπέρ του Δημοσίου ή τρίτου, συμπεριλαμβανομένης και της ειδικής εισφοράς αλληλεγγύης του άρθρου 29 του ν. 3986/2011 (Α' 152), δεν κατάσχεται για οποιαδήποτε οφειλή ούτε συμψηφίζεται με βεβαιωμένα χρέη προς το Δημόσιο, τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης, τα νομικά πρόσωπα των τελευταίων και τα ασφαλιστικά ταμεία, όπως επίσης δεν κατάσχεται από πιστωτικά ιδρύματα για οφειλές προς αυτά ούτε συμψηφίζεται με οφειλές προς πιστωτικά ιδρύματα και δεν προσμετράται στο συνολικό, πραγματικό ή τεκμαρτό οικογενειακό εισόδημα.

Άρθρο 11 **Εξουσιοδοτική διάταξη**

Με κοινή απόφαση του Υπουργού Οικονομικών, του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, του Υπουργού Υγείας, του Υπουργού Εσωτερικών και του Υπουργού Ψηφιακής Διακυβέρνησης ρυθμίζεται η διαδικασία υποβολής της αίτησης, καθορίζονται τα απαιτούμενα δικαιολογητικά, η διαδικασία ελέγχου των προϋποθέσεων χορήγησης του επιδόματος και η περαιτέρω εξειδίκευσή τους, η διαδικασία έγκρισης και καταβολής του επιδόματος, οι προϋποθέσεις και η διαδικασία ανάκλησης εγκριτικών αποφάσεων και ανάκτησης τυχόν αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών, οι αρμόδιες προς τούτο υπηρεσίες, καθώς και κάθε άλλο ειδικότερο ή λεπτομερειακό θέμα σχετικό με την εφαρμογή των διατάξεων του Πρώτου Μέρους του παρόντος νόμου. Με την κοινή απόφαση του προηγούμενου εδαφίου δύναται να εξουσιοδοτείται η αρμόδια Γενική Διεύθυνση του Οργανισμού Προνοιακών Επιδομάτων και Κοινωνικής

Αλληλεγγύης να καθορίσει τεχνικά και λεπτομερειακά θέματα που άπτονται της διαδικασίας χορήγησης του επιδόματος γέννησης.

Άρθρο 12

Πιστώσεις προϋπολογισμού

Οι πιστώσεις για την εκτέλεση των διατάξεων των άρθρων 1 έως 11 του παρόντος και της κοινής απόφασης του άρθρου 11 εγγράφονται στον προϋπολογισμό του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, το οποίο για τον ίδιο σκοπό επιχορηγεί τον Οργανισμό Παροχών Επιδομάτων Κοινωνικής Αλληλεγγύης.

Άρθρο 13

Ρύθμιση θεμάτων ληξιαρχικών γεγονότων

Στο άρθρο 21 του ν. 344/1976 (Α' 143) προστίθεται άρθρο 21Α ως ακολούθως:

«Άρθρο 21Α

Δήλωση γέννησης που έλαβε χώρα σε μαιευτήριο ή μαιευτική κλινική/τμήμα νοσοκομείου και δημιουργία υποσυστήματος του Πληροφοριακού Συστήματος Μητρώου Πολιτών για τη δήλωση γέννησης.

1. Η κατάρτιση της δήλωσης γέννησης που έλαβε χώρα σε μαιευτήριο, δημόσιο ή ιδιωτικό, ή και σε μαιευτικές κλινικές/τμήματα νοσοκομείων γίνεται με τη χρήση υποσυστήματος δήλωσης γέννησης του Μητρώου Πολιτών.

2. Η δήλωση γέννησης καταρτίζεται από τους αρμόδιους υπαλλήλους του ιδρύματος που έλαβε χώρα ο τοκετός.

3. Οι αρμόδιοι προς σύνταξη δήλωσης γέννησης σύμφωνα με τη διάταξη της προηγούμενης παραγράφου αποκτούν πρόσβαση ως εξουσιοδοτημένοι χρήστες στο υποσύστημα δήλωσης γέννησης από τις αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου Εσωτερικών.

4. Στη δήλωση γέννησης καταχωρίζονται τα στοιχεία που απαιτούνται για την κατάρτιση ληξιαρχικής πράξης γέννησης, όπως αυτά αναφέρονται στα άρθρα 9 και 22 του ν. 344/1976, καθώς και το σύνολο των στοιχείων που απαιτούνται για την εκπλήρωση των αρμοδιοτήτων άλλων φορέων του δημοσίου που διαλειτουργούν με το Μητρώο Πολιτών με σκοπό την παροχή υπηρεσιών στους πολίτες και καθορίζονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Ψηφιακής Διακυβέρνησης.

5. Το υποσύστημα δήλωσης γέννησης του Μητρώου Πολιτών δημιουργεί ψηφιακή δήλωση η οποία έχει την ίδια ισχύ με αυτή της ενυπόγραφης δήλωσης που αναφέρεται στην παράγραφο 1 του άρθρου 23 του ν. 344/1976 και αποστέλλεται ψηφιακά ως εκκρεμότητα γέννησης στο Ληξιαρχείο εντός της χωρικής αρμοδιότητας του οποίου ανήκει το μαιευτήριο.

6. Στην ψηφιακή δήλωση γέννησης δύναται να επισυνάπτονται ψηφιοποιημένα απαραίτητα δικαιολογητικά για τη βεβαίωση της ορθότητας των στοιχείων που αναφέρονται σε αυτήν. Εξαιρέση αποτελούν το σύνολο των εγγράφων που εκδίδονται από ελληνικές δημόσιες αρχές και δύναται να αναζητηθούν αυτεπαγγέλτως από τον αρμόδιο Ληξιαρχο ή στοιχεία των εγγράφων που δύναται να ενσωματωθούν στην προς κατάρτιση ληξιαρχική πράξη γέννησης μέσω διαλειτουργικότητας των πληροφοριακών συστημάτων του Ελληνικού Δημοσίου.

7. Η δήλωση γέννησης που καταρτίζεται με τη χρήση του υποσυστήματος του Μητρώου Πολιτών υπογράφεται με φυσική υπογραφή από τους υπόχρεους προς δήλωση γέννησης του άρθρου 21 του ν. 344/1976 σε αντίγραφο που τυπώνεται από το εν λόγω σύστημα.

8. Η βεβαίωση των ως άνω υπόχρεων επέχει θέση υπεύθυνης δήλωσης του ν. 1599/1986 (Α' 75) ως προς τα δηλωθέντα στοιχεία, ενώ μέσω αυτής γίνεται δήλωση συγκατάθεσης για τη λήψη φορολογικών και άλλων προσωπικών δεδομένων, που τηρούνται σε διάφορα μητρώα του Ελληνικού Δημοσίου και αφορούν τους γονείς, για χρήση από κάθε δημόσιο φορέα που διαλειτουργεί με το Μητρώο Πολιτών.

9. Η δήλωση γέννησης δύναται να βεβαιώνεται και από τους δύο γονείς, σε περιπτώσεις τέκνων εντός γάμου, με σκοπό την υλοποίηση από τη Διοίκηση του συνόλου των διαδικασιών που σχετίζονται με τη γέννηση του τέκνου και απαιτούν κοινή συναίνεση σύμφωνα με τα όσα ορίζονται στο άρθρο 1510 του Αστικού Κώδικα για την άσκηση της γονικής μέριμνας.

10. Για γεννήσεις σε μαιευτήρια ή μαιευτικές κλινικές/τμήματα νοσοκομείων, έχουν αποκλειστική εφαρμογή οι διατάξεις του παρόντος άρθρου και υπερισχύουν κάθε αντίθετης γενικής και ειδικής διάταξης. Για γεννήσεις εκτός μαιευτηρίων ή μαιευτικών κλινικών/τμημάτων νοσοκομείων, εφαρμόζονται οι γενικές διατάξεις του ν. 344/1976.

11. Ο τρόπος λειτουργίας του ανωτέρω υποσυστήματος, οι διαλειτουργικότητες που απαιτούνται για την κατάρτιση της δήλωσης γέννησης και της ληξιαρχικής πράξης γέννησης, καθώς και κάθε ειδικότερο ή λεπτομερειακό θέμα που άπτεται της εφαρμογής του παρόντος άρθρου, καθορίζονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Υγείας, Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, Εσωτερικών και Ψηφιακής Διακυβέρνησης. Το υποσύστημα τίθεται σε λειτουργία από τη δημοσίευση της ανωτέρω κοινής απόφασης. Εντός τριών (3) μηνών από τη δημοσίευση της κοινής υπουργικής απόφασης του προηγούμενου εδαφίου, όλα τα μαιευτήρια, δημόσια ή ιδιωτικά, ή και μαιευτικές κλινικές/τμήματα νοσοκομείων οφείλουν να έχουν διαμορφώσει τις αναγκαίες υποδομές για την υλοποίηση του παρόντος άρθρου.»

Άρθρο 14

Προσθήκη Α.Φ.Μ. και Α.Μ.Κ.Α.

στη Ληξιαρχική Πράξη Γέννησης

Τροποποιείται το εδάφιο δ' της παραγράφου 1 του άρθρου 22 του ν. 344/1976 (Α' 143) ως εξής:

«δ. Το όνομα, το επώνυμο, τη δημοτικότητα, τον Αριθμό Φορολογικού Μητρώου (Α.Φ.Μ.), τον Αριθμό Μητρώου Κοινωνικής Ασφάλισης (Α.Μ.Κ.Α.) και, εφόσον υφίσταται, τον Φορέα Ασφάλισης του νεογνού.»

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

ΛΟΙΠΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 15

Τροποποίηση του άρθρου 214 του ν. 4512/2018

1. Η παράγραφος 11 του άρθρου 214 του ν. 4512/2018 (Α' 5) τροποποιείται ως εξής:

«11. Το επίδομα παιδιού χορηγείται στις ακόλουθες κατηγορίες προσώπων εφόσον, με εξαίρεση την περίπτωση η', διαμένουν νόμιμα και μόνιμα στην Ελληνική Επικράτεια τα τελευταία πέντε (5) έτη πριν από το έτος υποβολής της αίτησης, όπως αυτό προκύπτει από την υποβολή δηλώσεων φορολογίας εισοδήματος των ιδίων ή των συζύγων τους ή, εφόσον οι ίδιοι δεν ήταν υπόχρεοι φορολογικής δήλωσης, από τη φορολογική δήλωση, στην οποία εμφανίζονται ως εξαρτώμενα μέλη και τα εξαρτώμενα τέκνα τους βρίσκονται στην Ελλάδα:

α) Έλληνες πολίτες που διαμένουν μόνιμα στην Ελλάδα,

β) ομογενείς αλλοδαπούς που διαμένουν μόνιμα στην Ελλάδα και διαθέτουν Ειδικό Δελτίο Ταυτότητας Ομογενούς,

γ) πολίτες κρατών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης που διαμένουν μόνιμα στην Ελλάδα,

δ) πολίτες των χωρών που ανήκουν στον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο (και πολίτες της Συνομοσπονδίας της Ελβετίας) που διαμένουν μόνιμα στην Ελλάδα,

ε) υπηκόους τρίτων χωρών ή απάτριδες, στους οποίους έχει χορηγηθεί το καθεστώς πρόσφυγα ή το καθεστώς επικουρικής προστασίας, κατά την έννοια των περιπτώσεων στ' και η' του άρθρου 2 του ν. 4636/2019 (Α' 169),

στ) ανιθαγενείς, των οποίων το καθεστώς παραμονής στην Ελλάδα διέπεται από τις διατάξεις του ν. 139/1975 (Α' 176),

ζ) πολίτες τρίτων χωρών, στους οποίους έχει χορηγηθεί καθεστώς παραμονής για ανθρωπιστικούς λόγους, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 28 του προεδρικού διατάγματος 114/2010 (Α' 195) σε συνδυασμό με τις διατάξεις του άρθρου 19Α του ν. 4251/2014 (Α' 80), όπως ισχύουν,

η) πολίτες άλλων κρατών που διαμένουν νόμιμα και μόνιμα στην Ελλάδα. Σε αυτή την κατηγορία πολιτών το επίδομα χορηγείται εφόσον διαμένουν νόμιμα και μόνιμα στην Ελληνική Επικράτεια τα τελευταία δώδεκα (12) έτη πριν από το έτος υποβολής της αίτησης, όπως αυτό προκύπτει από την υποβολή δηλώσεων φορολογίας εισοδήματος των ιδίων ή των συζύγων τους ή, εφόσον οι ίδιοι δεν ήταν υπόχρεοι φορολογικής δήλωσης, από τη φορολογική δήλωση, στην οποία εμφανίζονται ως εξαρτώμενα μέλη και τα εξαρτώμενα τέκνα τους βρίσκονται στην Ελλάδα.

Το μόνιμο και νόμιμο της διαμονής στη χώρα των ανωτέρω κατηγοριών πολιτών αποδεικνύεται από την υποβολή δήλωσης φορολογίας εισοδήματος καθ' έκαστο φορολογικό έτος. Ως υποβολή δήλωσης φορολογίας εισοδήματος νοείται αυτή που έλαβε χώρα κατά τη διάρκεια του έτους, εντός του οποίου τασσόταν η προθεσμία για την υποβολή της και όχι η τυχόν, μετά τη λήξη του έτους, εντός του οποίου έχει ταχθεί η ανωτέρω προθεσμία, υποβολή δήλωσης φορολογίας εισοδήματος παρελθόντος φορολογικού έτους.».

2. Στην παράγραφο 12 του άρθρου 214 του ν. 4512/2018 προστίθεται δεύτερο εδάφιο ως εξής:

«Το επίδομα αυτό δεν κατάσχεται για οποιαδήποτε οφειλή ούτε συμψηφίζεται με βεβαιωμένα χρέη προς

το Δημόσιο, τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης, τα νομικά πρόσωπα των τελευταίων και τα ασφαλιστικά ταμεία, όπως επίσης δεν κατάσχεται από πιστωτικά ιδρύματα για οφειλές προς αυτά ούτε συμψηφίζεται με οφειλές προς πιστωτικά ιδρύματα.».

3. Στο άρθρο 214 του ν. 4512/2018 προστίθεται παράγραφος 17 ως εξής:

«17. Σε περίπτωση εξαρτώμενου τέκνου, για το οποίο συντρέχουν οι προϋποθέσεις φοίτησής του στην υποχρεωτική εκπαίδευση, το επίδομα χορηγείται υπό την προϋπόθεση αφενός της εγγραφής του σε σχολείο, αφετέρου της πραγματικής φοίτησής του, η οποία θεωρείται ότι συντρέχει όταν το εξαρτώμενο τέκνο δεν υποχρεούται να επαναλάβει την ίδια τάξη λόγω του αριθμού των απουσιών του. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, Παιδείας και Θρησκευμάτων, ρυθμίζεται κάθε ειδικότερο ή λεπτομερειακό θέμα για την εφαρμογή του προηγούμενου εδαφίου, καθώς και οι εξαιρέσεις από την εφαρμογή του, ιδίως ως προς τις περιπτώσεις που οι απουσίες των μαθητών οφείλονται σε λόγους συναρτώμενους με την υγεία τους. Η ρύθμιση της παρούσας παραγράφου εφαρμόζεται το πρώτον από το σχολικό έτος 2020-2021.»

Άρθρο 16 Μεταβατική διάταξη

Πολίτες τρίτων χωρών, στους οποίους έχει χορηγηθεί μέχρι τη δημοσίευση του παρόντος νόμου επίδομα παιδιού λόγω της υπαγωγής τους στην κατηγορία δικαιούχων της περίπτωσης η' της παραγράφου 11 του άρθρου 214 του ν. 4512/2018, όπως αυτή ίσχυε πριν την τροποποίησή της, με τη ρύθμιση του άρθρου 15 του παρόντος νόμου, εξακολουθούν να λαμβάνουν το επίδομα παιδιού υπό τις αυτές προϋποθέσεις, βάσει των οποίων το επίδομα τους χορηγήθηκε και δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 15.

Άρθρο 17 Επίδομα στέγασης

Στο άρθρο 3 του ν. 4472/2017 (Α' 74), όπως ισχύει, προστίθενται παράγραφοι 5 και 6 ως εξής:

«5. Στις περιπτώσεις που το νοικοκυριό περιλαμβάνει ανήλικα μέλη, για τα οποία συντρέχουν οι προϋποθέσεις φοίτησής τους στην υποχρεωτική εκπαίδευση, το επίδομα χορηγείται υπό την προϋπόθεση, αφενός, της εγγραφής τους σε σχολείο, αφετέρου, της πραγματικής φοίτησής τους, η οποία θεωρείται ότι συντρέχει όταν το ανήλικο μέλος δεν υποχρεούται να επαναλάβει την ίδια τάξη λόγω του αριθμού των απουσιών του. Η διάταξη του προηγούμενου εδαφίου εφαρμόζεται το πρώτον από το σχολικό έτος 2020-2021. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, Παιδείας και Θρησκευμάτων και Εσωτερικών, ρυθμίζεται κάθε ειδικότερο και λεπτομερειακό θέμα που άπτεται της εφαρμογής της παρούσας παραγράφου, καθώς και οι εξαιρέσεις από την εφαρμογή της, ιδίως ως προς τις περιπτώσεις που οι απουσίες των μαθητών οφείλονται σε λόγους συναρτώμενους με την υγεία τους.

6. Κριτήριο για τη χορήγηση του επιδόματος είναι ο χρόνος διαμονής στην Ελληνική Επικράτεια. Ο δικαιούχος του επιδόματος πρέπει να διαμένει νόμιμα και μόνιμα στην Ελληνική Επικράτεια κατά τα τελευταία πέντε (5) έτη πριν από την υποβολή της αίτησης, όπως τούτο αποδεικνύεται από την υποβολή δηλώσεων φορολογίας εισοδήματος για τα έτη αυτά ή από κάθε άλλο πρόσφορο δικαιολογητικό. Ως υποβολή δήλωσης φορολογίας εισοδήματος νοείται αυτή που έλαβε χώρα κατά τη διάρκεια του έτους, εντός του οποίου τασσόταν η προθεσμία για την υποβολή της και όχι η τυχόν, μετά τη λήξη του έτους, εντός του οποίου έχει ταχθεί η ανωτέρω προθεσμία, υποβολή δήλωσης φορολογίας εισοδήματος παρελθόντος φορολογικού έτους. Τα υπόλοιπα μέλη του νοικοκυριού πρέπει επίσης να διαμένουν νόμιμα και μόνιμα στην Ελληνική Επικράτεια.

Ειδικά οι πολίτες τρίτων χωρών, οι οποίοι δεν έχουν την ιδιότητα:

i) ομογενούς αλλοδαπού που διαθέτει Ειδικό Δελτίο Ταυτότητας Ομογενούς,

ii) πολίτη κράτους – μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης,

iii) πολίτη κράτους που ανήκει στον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο ή πολίτη της Ελβετικής Συνομοσπονδίας,

iv) υπηκόου τρίτης χώρας ή απάτριδος, στον οποίο έχει χορηγηθεί το καθεστώς πρόσφυγα ή το καθεστώς επικουρικής προστασίας, κατά την έννοια των περιπτώσεων στ' και η' του άρθρου 2 του ν. 4636/2019 (Α' 169),

v) ανιθαγενούς, του οποίου το καθεστώς παραμονής στην Ελλάδα διέπεται από τις διατάξεις του ν. 139/1975 (Α' 176),

vi) πολίτη τρίτης χώρας, στον οποίο έχει χορηγηθεί καθεστώς παραμονής για ανθρωπιστικούς λόγους, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 28 του π.δ. 114/2010 (Α' 195) σε συνδυασμό με τις διατάξεις του άρθρου 19Α του ν. 4251/2014 (Α' 80), όπως ισχύουν, πρέπει, προκειμένου να καταστούν δικαιούχοι του επιδόματος, να διαμένουν νόμιμα και μόνιμα στην Ελληνική Επικράτεια κατά τα τελευταία δώδεκα (12) έτη πριν από την υποβολή της αίτησης, αποδεικνύοντας το νόμιμο και το μόνιμο της διαμονής τους σύμφωνα με τις προβλέψεις της παρούσας παραγράφου.

Από την έναρξη της ισχύος του παρόντος νόμου καταργείται η παράγραφος 3 του άρθρου 4 της υπ' αρ. Δ13οικ.10747/256/06.03.2019 κοινής υπουργικής απόφασης «Καθορισμός όρων και προϋποθέσεων για την εφαρμογή προγράμματος Επιδόματος Στέγασης» (Β' 792).»

Άρθρο 18

Μεταβατική διάταξη

Οι πολίτες τρίτων χωρών του πέμπτου εδαφίου της παραγράφου 6 του άρθρου 3 του ν. 4472/2017 (Α' 74), όπως η παράγραφος αυτή προστέθηκε με το άρθρο 17 του παρόντος νόμου, στους οποίους έχει χορηγηθεί μέχρι την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου το επίδομα στέγασης, εξακολουθούν να λαμβάνουν το επίδομα υπό τις αυτές προϋποθέσεις, βάσει των οποίων το επίδομα τους χορηγήθηκε και δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της ρύθμισης του άρθρου 17 του παρόντος νόμου.

Άρθρο 19

Μετάταξη ή απόσπαση υπαλλήλων των Κέντρων Κοινωνικής Πρόνοιας και λοιπών Προνοιακών φορέων

1. Από την έναρξη ισχύος του παρόντος και μέχρι την έκδοση των Οργανισμών Λειτουργίας των Κέντρων Κοινωνικής Πρόνοιας του άρθρου 9 του ν. 4109/2013 και σε κάθε περίπτωση τουλάχιστον μέχρι την 31η Δεκεμβρίου 2021, για την έκδοση κάθε απόφασης μετάταξης ή απόσπασης υπαλλήλων των ανωτέρω φορέων σύμφωνα με την παράγραφο 4 του άρθρου 7 του ν. 4440/2016 (Α' 224), απαιτείται η προηγούμενη σύμφωνη γνώμη του εποπτεύοντος Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων. Η πρόβλεψη του πρώτου εδαφίου της παρούσας ισχύει μέχρι την 31η Δεκεμβρίου 2021 και για το Κέντρο Εκπαίδευσης και Αποκατάστασης Τυφλών του π.δ. 265/1979 (Α' 74), το Εθνικό Ίδρυμα Κωφών του α.ν. 726/1937 (Α' 228), το Εθνικό Κέντρο Κοινωνικής Αλληλεγγύης του άρθρου 6 του ν. 3106/2003 (Α' 30), το Κέντρο Παιδικής Μέριμνας Αρρένων Παπάφειο Θεσσαλονίκης της παραγράφου 1.1. του άρθρου 127 του ν. 4199/2013 (Α' 216), το Θεραπευτήριο Χρονίων Παθήσεων Ευρυτανίας της παραγράφου 5 του άρθρου 18 του ν. 4302/2014 (Α' 225) και τον Οργανισμό Προνοιακών Επιδομάτων και Κοινωνικής Αλληλεγγύης (ΟΠΕΚΑ) του ν. 4520/2018 (Α' 30).

2. Εκκρεμείς κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος διαδικασίες μετάταξης ή απόσπασης που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της παραγράφου 1 του παρόντος, ολοκληρώνονται σύμφωνα με το παρόν άρθρο.

Άρθρο 20

Αφορολόγητο και ακατάσχετο επίδοματος νοικοκυριών ορεινών και μειονεκτικών περιοχών με χαμηλά εισοδήματα

1. Το δεύτερο και το τρίτο εδάφιο της παραγράφου 2 του ν. 3016/2002 (Α' 110) αντικαθίστανται ως εξής: «Ως μόνιμη κατοικία για την εφαρμογή της παρούσας διάταξης νοείται η συνεχής διαμονή στις παραπάνω περιοχές για χρονικό διάστημα τουλάχιστον δύο (2) ετών, όπως τούτο προκύπτει από την υποβολή των δηλώσεων φορολογίας εισοδήματος των δικαιούχων για τα δύο (2) τελευταία πριν από την αίτησή τους φορολογικά έτη. Η διάταξη του προηγούμενου εδαφίου εφαρμόζεται για τις αιτήσεις που αφορούν στην καταβολή της ενίσχυσης για το έτος 2020 και εντεύθεν.»

2. Στο άρθρο 27 του ν. 3016/2002 (Α' 110) προστίθεται παράγραφος 3 ως εξής:

«3. Η εισοδηματική ενίσχυση της παραγράφου 2 είναι αφορολόγητη, δεν υπόκειται σε οποιαδήποτε κράτηση, δεν κατάσχεται για οποιαδήποτε οφειλή ούτε συμψηφίζεται με βεβαιωμένα χρέη προς το Δημόσιο, τους Δήμους, τις Περιφέρειες, τα νομικά πρόσωπα των Ο.Τ.Α. α' και β' βαθμού, τα ασφαλιστικά ταμεία ή πιστωτικά ιδρύματα και δεν υπολογίζεται στα εισοδηματικά όρια για την καταβολή οποιασδήποτε άλλης παροχής κοινωνικού ή προνοιακού χαρακτήρα ή στα εισοδηματικά όρια για τη χορήγησή της. Η ισχύς του προηγούμενου εδαφίου ως προς το αφορολόγητο της ενίσχυσης της παραγράφου 2 άρχεται από την 1η Ιανουαρίου 2018, κα-

ταλαμβάνοντας τις ενισχύσεις που καταβάλλονται μετά τη λήξη του φορολογικού έτους 2018, αλλά αφορούν σε ενισχύσεις οφειλόμενες για το έτος αυτό, οι οποίες δηλώνονται στη φορολογική διοίκηση με βάση το έτος καταβολής τους. Κατά τις λοιπές προβλέψεις της, η ισχύς του πρώτου εδαφίου της παρούσας παραγράφου άρχεται από τη δημοσίευση του παρόντος.»

Άρθρο 21
Τροποποίηση του άρθρου 6 του ν. 3106/2003
(Α' 30)

Η παράγραφος 3 του άρθρου 6 του ν. 3106/2003 (Α' 30), όπως ισχύει, αντικαθίσταται ως εξής:

«3. Το Ε.Κ.Κ.Α. διοικείται από επταμελές Διοικητικό Συμβούλιο (Δ.Σ.), με ισάριθμα αναπληρωματικά μέλη, και αποτελείται από:

α) πέντε (5) καταξιωμένα και αναγνωρισμένα πρόσωπα που δύνανται να επιλέγονται ιδίως από τον χώρο της κοινωνικής φροντίδας, της ακαδημαϊκής κοινότητας, της διοίκησης, των μέσων ενημέρωσης και μπορούν με τις γνώσεις και την πείρα τους να συμβάλουν αποτελεσματικά στην επίτευξη των σκοπών του,

β) έναν (1) εκλεγμένο εκπρόσωπο των εργαζομένων στο Ε.Κ.Κ.Α. και

γ) έναν (1) εκπρόσωπο της Εθνικής Συνομοσπονδίας Ατόμων με Αναπηρία (ΕΣΑΜΕΑ), που προτείνεται από το Διοικητικό Συμβούλιο αυτής.

Το Διοικητικό Συμβούλιο του Ε.Κ.Κ.Α., που συγκροτήθηκε δυνάμει των υπ' αρ. 10878/2833/2016 (ΥΟΔΔ 307) και αριθμ. 17898/5662/2017 (ΥΟΔΔ 259) αποφάσεων του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, παύει να ασκεί τις αρμοδιότητές του από τη δημοσίευση της απόφασης συγκρότησης του Διοικητικού Συμβουλίου του Ε.Κ.Κ.Α. κατ' εφαρμογή της διάταξης του προηγούμενου εδαφίου.»

Άρθρο 22
Τροποποίηση του άρθρου 4 του ν. 4520/2018

Στο άρθρο 4 του ν. 4520/2018 (Α' 30) προστίθεται παράγραφος 6 ως εξής:

«6. Η καταβολή των επιδομάτων, παροχών, οικονομικών και εισοδηματικών ενισχύσεων που ορίζονται στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου πραγματοποιείται την τελευταία εργάσιμη ημέρα του μήνα.»

Άρθρο 23
Τροποποίηση του άρθρου 51 του ν. 4520/2018

Στο τέλος της παραγράφου 1 του άρθρου 51 του ν. 4520/2018 (Α' 30) προστίθενται τρία εδάφια και η παράγραφος διαμορφώνεται ως εξής:

«1. Για την ενίσχυση πολιτικών κοινωνικής αλληλεγγύης σε Δήμους των οποίων οι υπηρεσίες ή νομικά τους πρόσωπα λειτουργούν βρεφικούς, παιδικούς ή βρεφονηπιακούς σταθμούς, υλοποιείται πρόγραμμα χρηματοδότησης για την ίδρυση έως δύο (2) νέων τμημάτων βρεφικής, παιδικής ή βρεφονηπιακής φροντίδας σε κάθε Δήμο, με έναρξη εφαρμογής του προγράμματος εντός του έτους 2018. Δήμοι ή νομικά πρόσωπα αυτών που δεν λειτουργούν βρεφικούς, παιδικούς ή βρεφονηπιακούς σταθμούς, αλλά διαθέτουν κατάλληλες κτιριακές

υποδομές για τη λειτουργία τέτοιων δομών προσχολικής φροντίδας, μπορούν να συμμετέχουν στο πρόγραμμα χρηματοδότησης του πρώτου εδαφίου της παρούσας παραγράφου. Κατ' εξαίρεση, οι Δήμοι και τα νομικά πρόσωπα αυτών του πίνακα της παραγράφου 2.4 της υπ' αρ. Δ 11/οικ. 21568/620/12.04.2018 κοινής υπουργικής απόφασης (Β' 1409), όπως ισχύει, μπορούν να συμμετέχουν στο πρόγραμμα χρηματοδότησης για την ίδρυση έως τεσσάρων (4) νέων τμημάτων βρεφικής, παιδικής ή βρεφονηπιακής φροντίδας. Οι δικαιούχοι δύνανται να υποβάλουν αίτηση για τη συμμετοχή τους στο πρόγραμμα χρηματοδότησης μέχρι τις 31.12.2020.»

Άρθρο 24
Τροποποίηση του άρθρου 52 του ν. 4387/2016

Στην περίπτωση α' της παραγράφου 2 του άρθρου 52 του ν. 4387/2016 (Α' 85) οι λέξεις «Από την έναρξη ισχύος του Οργανισμού του Ε.Φ.Κ.Α.» αντικαθίστανται από τις λέξεις «Από την έναρξη της λειτουργίας όλων των Τοπικών Διευθύνσεων του Ε.Φ.Κ.Α., όπως προβλέπεται στις περιπτώσεις δ', ε', στ' και ζ' του άρθρου 87 του π.δ. 8/2019 (Α' 8)» και η παράγραφος διαμορφώνεται ως εξής:

«2. α. Από την έναρξη της λειτουργίας όλων των Τοπικών Διευθύνσεων του Ε.Φ.Κ.Α., όπως προβλέπεται στις περιπτώσεις δ', ε', στ' και ζ' του άρθρου 87 του π.δ. 8/2019 (Α' 8) συνιστώνται στον φορέα με απόφαση του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, κατόπιν πρότασης του Δ.Σ. του Ε.Φ.Κ.Α., Διοικητικές Επιτροπές, με αρμοδιότητα, την εξέταση ενδικοφανών και εν γένει διοικητικών προσφυγών. Η σύνθεση και οι λοιπές αρμοδιότητες των Επιτροπών αυτών καθορίζονται με την ίδια ως άνω απόφαση. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων καθορίζεται, κατά παρέκκλιση των κείμενων διατάξεων, η αποζημίωση των συμμετεχόντων στις εν λόγω επιτροπές.

β. Μέχρι τη σύσταση των επιτροπών της περίπτωσης α' της παραγράφου αυτής, συνεχίζουν να λειτουργούν οι Διοικούσες Επιτροπές του Ε.Τ.Α.Α., μόνο όσον αφορά στην εξέταση και λήψη απόφασης επί αιτήσεων θεραπείας, οι Τοπικές Διοικητικές Επιτροπές του Ι.Κ.Α. - Ε.Τ.Α.Μ. και του Ο.Α.Ε.Ε., καθώς και τα αρμόδια όργανα του άρθρου 40 του Καταστατικού Ασφάλισης και Συνταξιοδότησης Αγροτών, όπως ισχύει. Τα ως άνω όργανα αποτελούν Διοικητικές Επιτροπές του Ε.Φ.Κ.Α. και διέπονται από τις ισχύουσες διατάξεις εφαρμοζόμενες αναλόγως. Αντίστοιχα, για υποθέσεις αρμοδιότητας των λοιπών εντασσόμενων φορέων, τομέων, κλάδων και λογαριασμών, στους οποίους προβλέπεται μέχρι την ως άνω ένταξή τους διαδικασία ενδικοφανών προσφυγών, αυτές εξετάζονται, μέχρι τη σύσταση των εν λόγω επιτροπών, από το Δ.Σ. του Ε.Φ.Κ.Α..

γ. Οι διατάξεις του άρθρου 6 του ν. 3863/2010 (Α' 115) αναφορικά με τη σύσταση και τη λειτουργία του Κέντρου Πιστοποίησης Αναπηρίας (ΚΕ.Π.Α.) εξακολουθούν να εφαρμόζονται από τον Ε.Φ.Κ.Α.»

Άρθρο 25
Τροποποίηση του άρθρου 29Α του ν. 4521/2018

Στην πρώτη παράγραφο του άρθρου 29Α του ν. 4521/2018 (Α' 38), όπως ισχύει, προστίθενται μετά τις λέξεις

«του κλάδου ΔΕ Εμπειροτεχνιτών» οι λέξεις «και του κλάδου ΔΕ Πρακτικών Εκπαιδευτών» και η παράγραφος διαμορφώνεται ως εξής:

«1. Οι εκπαιδευτικοί του κλάδου ΔΕ Εμπειροτεχνιτών και του κλάδου ΔΕ Πρακτικών Εκπαιδευτών των σχολών του ΟΑΕΔ, οι οποίοι μονιμοποιήθηκαν σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 27 του ν. 2190/1994 (Α' 28), όπως αυτό ερμηνεύεται με την παράγραφο 1 του άρθρου 6 του ν. 3552/2007 (Α' 77), και για τους οποίους δεν είναι δυνατή η ένταξη σε κλάδους και ειδικότητες με βάση τα οριζόμενα στο άρθρο 29, διατηρούν τις θέσεις και τις ειδικότητες που κατέχουν.

Μετά την καθ' οιονδήποτε τρόπο αποχώρησή τους, οι θέσεις αυτές μετατρέπονται σε οργανικές θέσεις του κλάδου ΠΕ 86 ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ.»

Άρθρο 26

Τροποποίηση του άρθρου 4 του ν. 4611/2019

Στην παράγραφο 2 του άρθρου 4 του ν. 4611/2019 (Α' 73) προστίθενται οι λέξεις «προσθέτων τελών» και η παράγραφος διαμορφώνεται ως εξής:

«2. Στους οφειλότες που υπάγονται στη ρύθμιση παρέχεται έκπτωση επί των πάσης φύσεως προσαυξήσεων, πρόσθετων τελών και τόκων λόγω μη εμπρόθεσμης καταβολής, όπως έχουν διαμορφωθεί έως την ημερομηνία υπαγωγής στη ρύθμιση, ως εξής:

α) Σε περίπτωση εφάπαξ καταβολής της κύριας οφειλής, έκπτωση εκατό τοις εκατό (100%).

β) Σε περίπτωση τμηματικής καταβολής της κύριας οφειλής, έκπτωση πενήντα τοις εκατό (50%).»

Άρθρο 27

Διαγραφή ανείσπρακτων οφειλών για ποσά πολύ μικρού ύψους

1. Η Κεντρική Υπηρεσία του Κέντρου Είσπραξης Ασφαλιστικών Οφειλών (Κ.Ε.Α.Ο.) προβαίνει σε διαγραφή των ληξιπρόθεσμων οφειλών προς τον Ε.Φ.Κ.Α. υπέρ νομικών ή φυσικών προσώπων έως την 31η Ιανουαρίου του επόμενου ημερολογιακού έτους από την πάροδο είκοσι (20) χρόνων από το έτος βεβαίωσης, εφόσον:

α) το συνολικό ύψος των ληξιπρόθεσμων οφειλών προς τον Ε.Φ.Κ.Α. δεν υπερβαίνει το ποσό των διακοσίων (200) ευρώ ανά οφειλέτη,

β) δεν υφίστανται άλλες οφειλές του ίδιου προσώπου κατά τον χρόνο της διαγραφής.

2. Η Κεντρική Υπηρεσία του Κ.Ε.Α.Ο. προβαίνει σε διαγραφή ληξιπρόθεσμων κύριων οφειλών προς τον Ε.Φ.Κ.Α., οι οποίες στο τέλος κάθε ημερολογιακού έτους, δεν υπερβαίνουν το ποσό των δέκα (10) ευρώ συνολικά ανά οφειλέτη, φυσικό ή νομικό πρόσωπο, ανεξάρτητα από τον χρόνο που γεννήθηκαν ή τον χρόνο βεβαίωσής τους στο Κ.Ε.Α.Ο., μέχρι την 31η Ιανουαρίου του επόμενου ημερολογιακού έτους.

Άρθρο 28

Ηλεκτρονικές συναλλαγές ασφαλισμένων

Οι παντός τύπου, προβεβαιώσεις, βεβαιώσεις, αποσπάσματα λογαριασμών ασφάλισης, ενημερωτικά σημειώματα, καθώς και το Αποδεικτικό Ασφαλιστικής Ενημερότητας που χορηγεί ο Ενιαίος Φορέας Κοινωνικής

Ασφάλισης (Ε.Φ.Κ.Α.), και τα παντός τύπου απογραφικά δελτία που παραλαμβάνει ο Ε.Φ.Κ.Α. χορηγούνται και παραλαμβάνονται και μέσω του διαδικτύου κατόπιν πιστοποιημένης πρόσβασης των ενδιαφερομένων στις ηλεκτρονικές υπηρεσίες του Ε.Φ.Κ.Α..

Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων και Ψηφιακής Διακυβέρνησης ορίζονται κατά περίπτωση ο χρόνος έναρξης ηλεκτρονικής χορήγησης/υποβολής, το περιεχόμενο και ο τρόπος ψηφιακού μετασχηματισμού των ανωτέρω εντύπων, καθώς και κάθε άλλο σχετικό θέμα για την ηλεκτρονική χορήγηση ή υποβολή.

Άρθρο 29

Ελάχιστο εγγυημένο εισόδημα

1. Στο άρθρο 235 του ν. 4389/2016, όπως ισχύει προστίθεται παράγραφος 8 ως εξής:

«8. Στις περιπτώσεις που το νοικοκυριό περιλαμβάνει ανήλικα μέλη, για τα οποία συντρέχουν οι προϋποθέσεις φοίτησής τους στην υποχρεωτική εκπαίδευση, το επίδομα χορηγείται υπό την προϋπόθεση αφενός της εγγραφής τους σε σχολείο, αφετέρου της πραγματικής φοίτησής τους, η οποία θεωρείται ότι συντρέχει όταν το ανήλικο μέλος δεν υποχρεούται να επαναλάβει την ίδια τάξη λόγω του αριθμού των απουσιών του. Η διάταξη του προηγούμενου εδαφίου εφαρμόζεται το πρώτον από το σχολικό έτος 2020-2021. Με την κοινή υπουργική απόφαση της παραγράφου 6, ρυθμίζεται κάθε ειδικότερο και λεπτομερειακό θέμα που άπτεται της εφαρμογής των προηγούμενων εδαφίων της παρούσας παραγράφου, καθώς και οι εξαιρέσεις από την εφαρμογή τους ιδίως ως προς τις περιπτώσεις που οι απουσίες των μαθητών οφείλονται σε λόγους συναρτώμενους με την υγεία τους.»

2. Όπου στην κείμενη νομοθεσία αναφέρεται «Κοινωνικό Εισόδημα Αλληλεγγύης (Κ.Ε.Α.)», νοείται εφεξής το «Ελάχιστο Εγγυημένο Εισόδημα».

Άρθρο 30

Τροποποιήσεις του ν. 2725/1999

1. Η παράγραφος 12 του άρθρου 69 του ν. 2725/1999 (Α' 121) αντικαθίσταται ως εξής:

«12. Σε περίπτωση κατά την οποία παραβιασθεί κάποια από τις διατάξεις των προηγούμενων παραγράφων του άρθρου αυτού με υπαιτιότητα οργάνων της Α.Α.Ε., επιβάλλεται στην ομάδα της, με απόφαση του οικείου δικαιοδοτικού οργάνου, το οποίο επιλαμβάνεται ύστερα από έκθεση της Επιτροπής Επαγγελματικού Αθλητισμού ή μετά από προσφυγή όποιου έχει έννομο συμφέρον, η ποινή της αφαίρεσης πέντε (5) έως δέκα (10) βαθμών από το τρέχον επαγγελματικό πρωτάθλημα στο οποίο αυτή συμμετέχει, αναλόγως της βαρύτητας της παράβασης. Σε περίπτωση που η παράβαση διαπιστώνεται μετά το τέλος της αγωνιστικής περιόδου, η ως άνω ποινή επιβάλλεται για το επόμενο επαγγελματικό πρωτάθλημα. Η ποινή της παρούσας παραγράφου επιβάλλεται ανεξαρτήτως του νομικού χαρακτηρισμού της παράβασης από τις οικείες πειθαρχικές διατάξεις.»

2. Τα πρώτα πέντε εδάφια της παραγράφου 3 του άρθρου 77Α του ν. 2725/1999 αντικαθίστανται ως εξής:

«3. Πριν από την έναρξη κάθε αγωνιστικής περιόδου, κάθε Α.Α.Ε. ή Τ.Α.Α. οφείλει να προσκομίσει στην οικεία διοργανώτρια αρχή, πιστοποιητικό της Επιτροπής περί τήρησης των υποχρεώσεων που προβλέπονται από τον παρόντα νόμο. Η Επιτροπή, στο πλαίσιο των παραπάνω αρμοδιοτήτων της, δεν χορηγεί το ανωτέρω πιστοποιητικό σε περιπτώσεις διαπίστωσης σοβαρών ή καθ' υποτροπήν παραβάσεων του νόμου, για λόγους που αφορούν στο δημόσιο συμφέρον. Στο δημόσιο συμφέρον εμπίπτουν ιδίως οι οφειλές προς το Δημόσιο και τους ασφαλιστικούς οργανισμούς. Η συνδρομή όρου που πλήττει το δημόσιο συμφέρον μνημονεύεται ειδικά στην απόφαση της Επιτροπής.

Σε περιπτώσεις μη τήρησης των όρων νομιμότητας των διοικήσεων και των μετόχων των Α.Α.Ε. ή παραβίασης των διατάξεων που διέπουν την προέλευση των πόρων των μετόχων των Α.Α.Ε. και των Α.Α.Ε. που χρησιμοποιούνται για τη δραστηριότητα των Α.Α.Ε., καθώς και άρνησης παροχής στοιχείων προς την Επιτροπή, εφαρμόζεται αποκλειστικά η διάταξη της παραγράφου 12 του άρθρου 69 του παρόντος.».

3. Η παράγραφος 5 του άρθρου 77Α του ν. 2725/1999 αντικαθίσταται ως εξής:

Παραγγέλλομε τη δημοσίευση του παρόντος στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και την εκτέλεσή του ως νόμου του Κράτους.

Αθήνα, 3 Φεβρουαρίου 2020

Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας

ΠΡΟΚΟΠΙΟΣ Β. ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΣ

Οι Υπουργοί

Οικονομικών
ΧΡΗΣΤΟΣ ΣΤΑΪΚΟΥΡΑΣ

Εργασίας και
Κοινωνικών Υποθέσεων
ΙΩΑΝΝΗΣ ΒΡΟΥΤΣΗΣ

Υφυπουργός
Πολιτισμού και Αθλητισμού
ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ ΑΥΓΕΝΑΚΗΣ

Επικρατείας
ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΠΙΕΡΡΑΚΑΚΗΣ

Εξωτερικών
ΝΙΚΟΛΑΟΣ - ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΔΕΝΔΙΑΣ

Υγείας
ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΚΙΚΙΛΙΑΣ

Δικαιοσύνης
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΣΙΑΡΑΣ

Παιδείας και Θρησκευμάτων
ΝΙΚΗ ΚΕΡΑΜΕΩΣ

Πολιτισμού και Αθλητισμού
ΣΤΥΛΙΑΝΗ ΜΕΝΔΩΝΗ

Εσωτερικών
ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΘΕΟΔΩΡΙΚΑΚΟΣ

«5. Κατά την άσκηση των καθηκόντων της η Επιτροπή, πέραν των όσων προβλέπονται ρητά στον παρόντα νόμο, δικαιούται να ζητεί και να λαμβάνει οποιοδήποτε κατά την κρίση της άλλο στοιχείο, πληροφορία ή διευκρίνιση. Δικαιούται επίσης, σε περιπτώσεις μεταβίβασης μετοχών, συμμετοχής σε αύξηση μετοχικού κεφαλαίου, παροχής δανείων και εν γένει χρηματικών καταβολών οποιουδήποτε είδους, να διερευνά την προέλευση και τον τρόπο απόκτησης των καταβληθέντων ποσών, σε περίπτωση δε που δεν δικαιολογείται επαρκώς η προέλευσή τους, να επιβάλλει ως κύρωση την απαγόρευση άσκησης όλων των δικαιωμάτων μετόχων, καθώς και των διευθυντικών ή διοικητικών εξουσιών οργάνων Α.Α.Ε., ανεξάρτητα από την επέλευση άλλων συνεπειών σύμφωνα με τον νόμο.».

4. Οι διατάξεις του παρόντος ισχύουν για παραβάσεις που διαπιστώνονται από την 1η Ιουλίου 2019.

Άρθρο 31

Έναρξη ισχύος

Η ισχύς του παρόντος αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, εκτός αν άλλως ορίζεται στις επιμέρους διατάξεις.

Θεωρήθηκε και τέθηκε η Μεγάλη Σφραγίδα του Κράτους.

Αθήνα, 3 Φεβρουαρίου 2020

Ο επί της Δικαιοσύνης Υπουργός

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΣΙΑΡΑΣ